

**АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ПІВДЕННО-ЗАХІДНЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ
АНТИМОНОПОЛЬНОГО КОМІТЕТУ УКРАЇНИ**

**ВИТЯГ З РЕКОМЕНДАЦІЙ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ**

21 лютого 2025 року

м. Хмельницький

№ 72/13-рк/к

Про припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції

Адміністративна колегія Південно-західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (далі - Відділення), за результатами проведеного дослідження ринку надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення, на предмет додержання вимог законодавства про захист економічної конкуренції,

ВСТАНОВИЛА:

1. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

- (1) На виконання доручення Голови Південно-західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 29.04.2024 №72-03/17-вд та з метою здійснення контролю за дотриманням вимог законодавства про захист економічної конкуренції на ринку надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення, Південно-західне міжобласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України (далі - Відділення) провело дослідження діяльності суб'єктів господарювання, зокрема, щодо умов укладених договорів зі споживачами на надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення, яким надає відповідні послуги державне комунальне підприємство Управління «Тепловодоканал».
- (2) На адресу державного комунального підприємства Управління «Тепловодоканал» Новодністровської міської ради (далі – ДКП «Тепловодоканал», Підприємство) було надіслано вимоги про надання інформації від 29.04.2024 №72-02/734е, від 20.08.2024 №72-02/2053е та від 02.01.2025 №72-02/11е.
- (3) Листами від 03.06.2024 №193 (вх. №72-01/1338 від 03.06.2024), від 09.09.2024 №368 (вх. №72-01/2305 від 09.09.2024) та від 28.01.2025 №28 (вх. №72-01/195 від 28.01.2025) ДКП «Тепловодоканал» надало Відділенню відповіді на дані вимоги.
- (4) В результаті аналізу вищезазначеної інформації Відділенням виявлено обставини, які свідчать про наявність у діях Підприємства ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 1 частини другої статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» та стосуються умов укладених зі споживачами договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, які не відповідають вимогам законодавства у сфері централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

2. ВІДПОВІДАЧ

- (5) Згідно листа ДКП «Тепловодоканал» від 03.06.2024 №193 (вх. №72-01/1338 від 03.06.2024) протягом 2022-2024 років на території м. Новодністровськ на ринках з

централізованого водопостачання та централізованого водовідведення діяло ДКП «Тепловодоканал».

- (6) Юридична адреса Підприємства: *(інформація, доступ до якої обмежено)*.
- (7) Підприємство веде самостійний баланс, закінчений бухгалтерський облік та статистичну звітність, має розрахунковий та інші рахунки в установах банків, бланки та печатку зі своїм найменуванням, є юридичною особою і відповідно до статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» визнається суб'єктом господарювання.
- (8) ДКП «Тепловодоканал» здійснює свою діяльність на ринках централізованого водопостачання та централізованого водовідведення відповідно до ліцензії Чернівецької обласної державної адміністрації від 13.04.2018 №64.

3. ВИЗНАЧЕННЯ СТАНОВИЩА СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ НА РИНКУ

- (9) Відповідно до вимог Законів України «Про Антимонопольний комітет України», «Про захист економічної конкуренції» та Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 01.04.2002 за № 317/6605 (далі – Методика), здійснено визначення становища ДКП «Тепловодоканал» на ринку послуг з централізованого водопостачання та водовідведення.
- (10) Згідно з пунктом 2.2 Методики, етапи визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання, їх кількість та послідовність проведення можуть змінюватись залежно від фактичних обставин, зокрема особливостей товару, структури ринку, обсягів наявної інформації щодо ринку тощо.

3.1. Визначення об'єкта аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища на ринку

- (11) Відповідно до пункту 3.1 Методики, об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є: суб'єкт господарювання; група суб'єктів господарювання; конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.
- (12) Об'єктом аналізу є ДКП «Тепловодоканал» – суб'єкт господарювання, який надає послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

3.2. Визначення переліку товарів та основних продавців, покупців цих товарів щодо яких має визначатись монопольне (домінуюче) становище

- (13) Відповідно до пункту 4.1 Методики, перелік товарів щодо яких має визначатись монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання, складається з товарів (товарних груп), які обертаються в Україні та на відповідній частині її території і мають для продавців (постачальників, виробників) покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи).
- (14) Визначення ознак одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) здійснюється, виходячи з подібності, зокрема: споживчих характеристик, умов споживання, умов реалізації та цін.
- (15) Відповідно до статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» товар – будь-який предмет господарського обороту, в т. ч. продукція, роботи, послуги, документи, що підтверджують зобов'язання та права.
- (16) Товаром щодо якого визначається монопольне (домінуюче) становище ДКП «Тепловодоканал», є послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

3.2.1 Перелік споживачів основних продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів)

- (17) Основними споживачами послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є фізичні та юридичні особи, які мають намір приєднати свої об'єкти до систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

3.3. Визначення товарних меж ринку

- (18) Відповідно до пункту 1.3 Методики:
 - товар – це будь – який предмет господарського обороту, в тому числі продукція, роботи, послуги, документи, що підтверджують зобов'язання та права (зокрема цінні папери);
 - товарні межі ринку - товар (товарна група), сукупність схожих, однорідних предметів господарського обороту, в межах якої споживач за звичайних умов може перейти від споживання певного виду предметів господарського обороту до споживання іншого.
- (19) Відповідно до пунктів 5.1 - 5.3 Методики товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.
- (20) Формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп) здійснюється з переліку товарів, які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи), за показниками взаємозамінності, якими, зокрема, є:
 - подібність призначення, споживчих властивостей, умов використання тощо;
 - подібність фізичних, технічних, експлуатаційних властивостей і характеристик, якісних показників тощо;
 - наявність спільної групи споживачів товару (товарної групи);
 - відсутність суттєвої різниці в цінах;
 - взаємозамінність товарів (товарної групи) з точки зору їх виробництва, тобто здатності виробників запропонувати нові товари на заміну існуючих.
- (21) При проведенні дослідження враховується, що взаємозамінні товари належать до групи однорідних товарів (товарних груп), які розглядаються споживачем як один і той же товар (товарна група), і які можуть бути стандартизовані або диференційовані.
- (22) Стандартизованими товарами (товарними групами) можуть розглядатися товари, які мають єдину систему показників, параметрів, що характеризують товар, і у виробництві яких використовуються єдині чи однакові технічні стандарти, технічні умови, стандарти застосування тощо.
- (23) Послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення за споживчими властивостями, умовами використання, технічними характеристиками тощо не мають товарів – замінників.
- (24) Споживач може отримати вказані послуги лише у суб'єкта господарювання, який надає послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення на визначеній території, де обслуговуються мережі водопостачання та водовідведення.
- (25) Оскільки послуга з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є послугою, яка не має замінників, відтак, у споживачів цих послуг відсутня альтернатива.
- (26) Отже, за таких обставин товарними межами ринку є послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

3.4. Визначення територіальних (географічних) меж ринку

- (27) Відповідно до пункту 6.1 Методики, територіальні (географічні) межі ринку певного товару (товарної групи) визначаються шляхом установлення мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача придбання товарів (товарної групи), що належать до групи взаємозамінних товарів товарної групи), є неможливим або недоцільним.

- (28) При визначенні територіальних меж ринку послуг з централізованого водопостачання чи водовідведення було враховано мінімальну територію, за межами якої отримання споживачами даних послуг є неможливим у зв'язку з відсутністю діючих водопровідних та каналізаційних мереж.
- (29) Характерною особливістю послуг з централізованого водопостачання чи водовідведення є неможливість переміщення попиту географічно, оскільки необхідною умовою отримання даних послуг є наявність діючих мереж.
- (30) Отримання послуги з централізованого водопостачання чи водовідведення можливе лише у суб'єкта господарювання, який провадить таку діяльність на певній території.
- (31) Згідно листа ДКП «Тепловодоканал» від 03.06.2024 №193 (вх. №72-01/1338 від 03.06.2024) територіальними межами ринку є територія м. Новодністровськ, де розташовані діючі мережі Підприємства, оскільки отримання цих послуг за межами діючих мереж та обладнання є неможливим і будівництво альтернативних мереж потребує значних фінансових витрат.
- (32) Отже, територіальними межами ринку послуг з централізованого водопостачання чи водовідведення є територія в межах м. Новодністровськ (в межах території, на якій розташовані власні та експлуатовані мережі ДКП «Тепловодоканал»).

3.5. Проміжок часу, стосовно якого має визначатися становище суб'єктів господарювання на ринку, - часові межі ринку.

- (33) Відповідно до пункту 7.1 Методики, часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило - рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару із сталою структурою.
- (34) Запровадження нових моделей організації договірних відносин на надання послуг централізованого водопостачання та водовідведення фактично розпочалось у серпні 2019 року після набрання чинності постановою Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 690 (далі – Постанова № 690) «Про затвердження Правил надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення і типових договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення» (далі – Правила № 690).
- (35) Постановою Кабінету Міністрів України від 02.02.2022 № 85 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 5 липня 2019 р. № 690» (далі – Постанова № 85) внесено зміни до Правил № 690, в тому числі до типових договорів.
- (36) Постановою Кабінету Міністрів України від 29.12.2023 № 1405 «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо оплати житлово-комунальних послуг» внесено зміни, зокрема, до Правил № 690, в тому числі до типових договорів.
- (37) З дати набрання чинності Постановою № 85, а саме з 04.02.2022, Підприємство мало укладати типові договори про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення для різних моделей організації договірних відносин та для різних категорій споживачів відповідно до положень Типових договорів, затверджених Постановою № 690 (зі змінами).
- (38) У зв'язку з вищевикладеним, часовими межами ринків послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення визначено період з 04.02.2022 – 2024, протягом якого ДКП «Тепловодоканал» залишається єдиним виконавцем послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у територіальних (географічних) межах м. Новодністровськ, де розташовані діючі водопровідно-каналізаційні мережі, які належать або використовуються (експлуатуються) Підприємством.

3.6. Визначення потенційних конкурентів

- (39) Відповідно до пункту 9.1 Методики потенційними конкурентами вважаються такі суб'єкти господарювання: які мають матеріально-технічну базу, кадри, технології тощо, але з різних причин не реалізують ці можливості; які виготовляють товари (товарні групи), що складають товарні межі ринку, але не реалізують їх на відповідному ринку; нові суб'єкти господарювання, які можуть вступити на ринок.
- (40) Зважаючи на специфіку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення та їх технологічну особливість, надання зазначених послуг можливе лише при наявності спеціального обладнання для організації надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, отримання дозволу на спеціальне водокористування та ліцензії на провадження господарської діяльності з надання послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.
- (41) Відповідно до статті 1 Закону України «Про природні монополії» природна монополія – стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат виробництва на одиницю товару в міру збільшення обсягів виробництва), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому товарному ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги).
- (42) Відповідно до частини другої статті 6 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» виконавцями комунальних послуг, зокрема, послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є суб'єкт господарювання, що провадить господарську діяльність з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.
- (43) Отже, внаслідок технологічних особливостей послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, а також враховуючи те, що ринок централізованого водопостачання та централізованого водовідведення знаходиться в стані природної монополії, конкуренція на ньому відсутня.
- (44) З огляду на зазначене та враховуючи те, що Підприємство є суб'єктом природної монополії на ринку централізованого водопостачання та водовідведення в територіальних межах м. Новодністровськ (в межах території, на якій розташовані власні та експлуатовані мережі Підприємства) має ознаки такого, що займає монополієне (домінуюче) становище, оскільки на цьому ринку у нього не має жодного конкурента.

3.7. Визначення бар'єрів вступу на ринок.

- (45) Відповідно до пункту 9.2 Методики, бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на відповідний, ринок є: обмеження за попитом, пов'язані з високою насиченістю ринку товарами (товарними групами) та низькою платоспроможністю покупців; адміністративні обмеження; економічні та організаційні обмеження; екологічні обмеження; нерозвиненість ринкової інфраструктури; інші обмеження, що спричиняють суттєві витрати, необхідні для вступу на певний ринок товару (товарної групи).
- (46) Отже, бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на ринок послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є: економічні обмеження, пов'язані з необхідністю залучення значних коштів для придбання відповідного обладнання для організації надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, а також наявність власних або орендованих водопровідно - каналізаційних мереж, необхідність отримання ліцензії на надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, отримання спеціального дозволу на водокористування тощо.

3.8. Установлення монополієного (домінуючого) становища.

- (47) Відповідно до частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкт господарювання займає монопольне становище на ринку товару, якщо:
- на цьому ринку в нього немає жодного конкурента;
 - не зазнає значної конкуренції внаслідок обмеженості можливостей доступу інших суб'єктів господарювання щодо закупівлі сировини, матеріалів та збуту товарів, наявності бар'єрів для доступу на ринок інших суб'єктів господарювання, наявності пільг чи інших обставин.
- (48) Таким чином, за результатами дослідження, проведеного відповідно до Методики, визначено, що ДКП «Тепловодоканал» протягом 04.02.2022 року – 2024 років займало монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в територіальних межах м. Новодністровськ (в межах території, на якій розташовані власні та експлуатовані мережі Підприємства), як таке що немає жодного конкурента.

4. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

- (49) Відповідно до пункту 2 частини першої статті 5 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» (далі – Закон) послуги з централізованого водопостачання, централізованого водовідведення є комунальними послугами.
- (50) Згідно із пунктами 5 та 6 частини другої статті 6 Закону виконавцем послуги з централізованого водопостачання є суб'єкт господарювання, що провадить господарську діяльність з централізованого водопостачання та виконавцем послуги з централізованого водовідведення є суб'єкт господарювання, що провадить господарську діяльність з централізованого водовідведення відповідно.
- (51) Відповідно до статті 1 Закону житлово-комунальні послуги – це результат господарської діяльності, спрямованої на забезпечення умов проживання та/або перебування осіб у житлових і нежитлових приміщеннях, будинках і спорудах, комплексах будинків і споруд відповідно до нормативів, норм, стандартів, порядків і правил, що здійснюється на підставі відповідних договорів про надання житлово-комунальних послуг.
- (52) Статтею 1 Закону також визначено, що індивідуальний споживач – це фізична або юридична особа, яка є власником (співвласником) нерухомого майна, або за згодою власника інша особа, яка користується об'єктом нерухомого майна і отримує житлово-комунальну послугу для власних потреб та з якою або від імені якої укладено відповідний договір про надання житлово-комунальної послуги.
- (53) Пунктом 2 частини першої статті 1 Закону визначено, що виконавцем комунальної послуги є суб'єкт господарювання, що надає комунальну послугу споживачу відповідно до умов договору.
- (54) У відповідності до частини першої статті 12 Закону надання житлово-комунальних послуг здійснюється виключно на договірних засадах.
- (55) Частиною другою статті 12 Закону визначено, що договори про надання житлово-комунальних послуг укладаються відповідно до типових або примірних договорів, затверджених Кабінетом Міністрів України або іншими уповноваженими законом державними органами відповідно до закону. Договори про надання комунальних послуг можуть затверджуватися окремо для різних моделей організації договірних відносин (індивідуальний договір, індивідуальний договір з обслуговуванням внутрішньобудинкових систем, колективний договір) та для різних категорій споживачів (індивідуальний споживач (співвласник багатоквартирного будинку, власник будівлі, у тому числі власник індивідуального садибного житлового будинку), колективний споживач).
- (56) Відповідно до частини третьої статті 12 істотними умовами договору про надання житлово-комунальної послуги є:

- перелік послуг;
 - вимоги до якості послуг;
 - права і обов'язки сторін;
 - відповідальність сторін за порушення договору;
 - ціна послуги; - порядок оплати послуги;
 - порядок і умови внесення змін до договору, в тому числі щодо ціни послуги;
 - строк дії договору, порядок і умови продовження його дії та розірвання.
- (57) Статтями 7, 8 Закону визначені права і обов'язки споживачів, у тому числі індивідуальних, та відповідно виконавців комунальних послуг. Так, індивідуальний споживач зобов'язаний укладати договори про надання житлово-комунальних послуг у порядку і випадках, визначених законом. Виконавець комунальної послуги зобов'язаний готувати та укладати із споживачем договори про надання комунальних послуг з визначенням відповідальності за дотримання умов їх виконання згідно з типовим договором.
- (58) Частиною другою статті 13 Закону передбачає, що виконавець комунальної послуги, який займає монопольне становище на ринку, за наявності у нього технічних можливостей надання комунальної послуги не вправі відмовити в укладенні відповідного договору споживачеві чи іншій особі, яка відповідно до договору або закону укладає такий договір в інтересах споживача, якщо інше не передбачено законом.
- (59) Частиною третьою статті 13 Закону визначено, що договір про надання комунальних послуг укладається строком на один рік. Якщо за один місяць до закінчення зазначеного строку жодна із сторін не повідомить письмово другу сторону про відмову від договору, договір вважається продовженим на черговий однорічний строк.
- (60) Частиною четвертою статті 23 Закону передбачено, що послуга з централізованого водопостачання надається згідно з умовами договору, що укладається з урахуванням особливостей, визначених цим Законом, та вимогами правил надання послуг з централізованого водопостачання, що затверджуються Кабінетом Міністрів України, якщо інше не передбачено законом.
- (61) Частиною четвертою статті 24 Закону передбачено, що послуга з централізованого водовідведення надається згідно з умовами договору, що укладається з урахуванням особливостей, визначених цим Законом, та вимогами правил надання послуг з централізованого водовідведення, що затверджуються Кабінетом Міністрів України, якщо інше не передбачено законом.
- (62) Постановою № 690 (зі змінами) затверджено такі типові договори, а саме:
- типовий індивідуальний договір про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення з обслуговуванням внутрішньобудинкових систем;
 - типовий індивідуальний договір про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення без обслуговування внутрішньобудинкових систем;
 - типовий договір з власником (користувачем) будівлі (приміщення у будівлі) про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення;
 - типовий договір з колективним споживачем про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення;
 - типовий колективний договір про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

- (63) Відповідно до положень Правил № 690 послуги надаються споживачу згідно з умовами типового договору про надання послуг, що укладається з урахуванням особливостей, визначених Законом України «Про житлово-комунальні послуги», та вимогами цих Правил.
- (64) Згідно із пунктом 9 Правил № 690 виконавець забезпечує постачання питної води у відповідній кількості та якості послуги, що встановлені нормативами:
- за індивідуальним договором про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення з обслуговуванням внутрішньобудинкових систем - до межі внутрішньобудинкових систем багатоквартирного будинку (будівлі) та інженерно-технічних систем приміщення споживача;
 - за колективним договором про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, договором з колективним споживачем про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, індивідуальним договором про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, договором з власником (користувачем) будівлі (приміщення у будівлі) про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення - до межі зовнішніх інженерних мереж постачання послуг виконавця та внутрішньобудинкових систем багатоквартирного будинку (будівлі).
- (65) Договори про надання житлово-комунальних послуг повинні відповідати типовим або примірним договорам, форма яких затверджена Кабінетом Міністрів України або іншими уповноваженими законом державними органами відповідно до закону.
- (66) При цьому саме на виконавця послуг законодавець покладає обов'язок забезпечення підготовки та укладення із споживачем відповідних договорів за законодавчо встановленою формою з визначенням відповідальності за дотримання умов їх виконання.

5. ФАКТИЧНІ ОБСТАВИНИ

- (67) В ході здійснення державного контролю, за дотриманням суб'єктами господарювання законодавства про захист економічної конкуренції на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в межах Новодністровської міської територіальної громади, за результатом аналізу інформації та документів, що були надані ДКП «Тепловодоканал» встановлено наступне.
- (68) ДКП «Тепловодоканал» листами від 03.06.2024 № 193 (вх. №72-01/1338 від 03.06.2024) та від 28.01.2025 №28 (вх. №72-01/195 від 28.01.2025) повідомило, що кількість укладених договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення склала:
- протягом лютого 2022 - січня 2022: 12 договорів - юридичні особи, 25 договорів - населення;
 - протягом січня 2023 - грудня 2023: 20 договорів - юридичні особи, 76 договорів - населення; 2 договори - дачні товариства;
 - протягом січня 2024 – травня 2024: 2 договори - юридичні особи, 28 договорів - населення;
 - протягом червня 2024 – грудня 2024: 2 договори - юридичні особи, 105 договорів - населення.
- (69) ДКП «Тепловодоканал» вибірково надало Відділенню копії укладених договорів зі різними категоріями споживачів (фізичними особами, юридичними особами та бюджетними установами) про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

(70) Відділенням досліджені умови наступних договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення укладених ДКП «Тепловодоканал», за якими споживачам надавались послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у період 04.02.2022 – 2024 роки, які є діючими, зважаючи на їх щорічну пролонгацію в передбаченому даними договорами порядку (окрім випадків розірвання договорів чи їх перегляду), а саме:

- договори з індивідуальним споживачем про надання послуги з централізованого водопостачання у багатоквартирному будинку (без обслуговування внутрішньобудинкових систем), які укладались з фізичними особами:

Дата та № договору	Назва договору	Замовник та адреса
<i>(інформація, доступ до якої обмежено)</i>	Договір з індивідуальним споживачем про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (без обслуговування внутрішньобудинкових систем)	<i>(інформація, доступ до якої обмежено)</i>
<i>(інформація, доступ до якої обмежено)</i>		<i>(інформація, доступ до якої обмежено)</i>
<i>(інформація, доступ до якої обмежено)</i>		<i>(інформація, доступ до якої обмежено)</i>
<i>(інформація, доступ до якої обмежено)</i>		<i>(інформація, доступ до якої обмежено)</i>
<i>(інформація, доступ до якої обмежено)</i>		<i>(інформація, доступ до якої обмежено)</i>
<i>(інформація, доступ до якої обмежено)</i>		<i>(інформація, доступ до якої обмежено)</i>
<i>(інформація, доступ до якої обмежено)</i>		<i>(інформація, доступ до якої обмежено)</i>
<i>(інформація, доступ до якої обмежено)</i>		<i>(інформація, доступ до якої обмежено)</i>
<i>(інформація, доступ до якої обмежено)</i>		<i>(інформація, доступ до якої обмежено)</i>
<i>(інформація, доступ до якої обмежено)</i>		<i>(інформація, доступ до якої обмежено)</i>
<i>(інформація, доступ до якої обмежено)</i>		<i>(інформація, доступ до якої обмежено)</i>
<i>(інформація, доступ до якої обмежено)</i>		<i>(інформація, доступ до якої обмежено)</i>

(71) Відділенням встановлено, що умови договорів, укладені ДКП «Тепловодоканал» зі споживачами щодо надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, та які є діючими, не відповідають умовам типових договорів, затверджених Постановою №690 (у редакції, яка діяла на момент укладання даним підприємством договорів, а саме у редакції Постанови Кабінету Міністрів України від 02.02.2022 № 85).

(72) Так, до прикладу, за результатом аналізу Договору *(інформація, доступ до якої обмежено)* з індивідуальним споживачем про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (без обслуговування внутрішньобудинкових систем) *(інформація, доступ до якої обмежено)*, виявлено невідповідності Типовому індивідуальному договору про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, затвердженому Постановою № 690 (зі змінами):

Умови типового індивідуального договору про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення:	Умови договору укладеного ДКП «Тепловодоканал»	Наслідки невідповідності умовам Типовому договору
<p>7. Вимоги до якості послуги:</p> <p>1) склад і якість питної води повинні відповідати вимогам державних санітарних норм і правил на питну воду;</p> <p>2) значення тиску питної води повинно відповідати параметрам, встановленим державними будівельними нормами і правилами, та розміщуватися на <u> </u>. (посилання на сторінку на офіційному веб-сайті органу місцевого самоврядування та/або веб-сайті виконавця послуги)</p> <p>Критерієм якості послуг з централізованого водовідведення є безперешкодне приймання стічних вод у мережі виконавця з мереж споживача за умови справності мереж споживача.</p> <p>10. Виконавець забезпечує постачання послуг у відповідній кількості та якості згідно з вимогами пункту 7 цього договору до межі зовнішніх інженерних мереж постачання послуг виконавця та внутрішньобудинкових систем багатоквартирного будинку (індивідуального (садибного) будинку).</p>	<p>1.2. Виконавець забезпечує якість питної води відповідно до вимог державних санітарних норм і правил з тиском питної води відповідно до параметрів, встановлених державними будівельними нормами, на межі централізованих інженерно-технічних систем постачання послуги Виконавця та внутрішньобудинкових систем багатоквартирного будинку.</p>	<p>Відсутність у договорах визначення якості послуг може призвести до порушення права споживача на отримання послуги належної якості за критеріями, визначеними законодавством, а відсутність у договорах умови розміщення відповідної інформації на офіційному веб-сайті органу місцевого самоврядування та/або веб-сайті виконавця послуги може призвести до порушення права споживача на отримання зазначеної інформації</p>
<p>11. Контроль якісних та кількісних характеристик послуг здійснюється за показаннями вузла (вузлів) комерційного обліку та іншими засобами вимірювальної техніки. Засоби вимірювальної техніки, які призначені для вимірювання тиску, повинні відповідати вимогам законодавства про метрологію та метрологічну діяльність.</p> <p>12. У разі виникнення аварії на зовнішніх інженерних мережах постачання послуг виконавець проводить аварійно-відновні роботи у строк не більше семи діб з моменту виявлення ним факту аварії або повідомлення споживачем виконавцю про аварію.</p> <p>Облік послуги</p> <p>13. Обсяг спожитої у будинку послуги з централізованого водопостачання визначається як обсяг питної води, спожитої в будинку, за показаннями засобів вимірювальної техніки вузла (вузлів) комерційного обліку або розрахунково відповідно до Методики розподілу між споживачами обсягів спожитих у будівлі комунальних послуг, затвердженої наказом Мінрегіону від 22 листопада 2018 р. № 315 (далі - Методика розподілу).</p>	<p>Не передбачено</p>	<p>Відсутність у договорах терміну аварійно-відновних робіт, визначення обсягу спожитої у будинку послуги може призвести до нарахування необґрунтованої плати за ненадані, надані не в повному обсязі, несвоєчасно або неналежної якості послуги, та, відповідно, додаткових фінансових витрат споживачів</p>

<p>Обсяг наданих споживачеві послуг з централізованого водовідведення визначається на рівні обсягів спожитих ним послуг з централізованого водопостачання та постачання гарячої води.</p> <p>Якщо будинок оснащено двома та більше вузлами комерційного обліку централізованого водопостачання відповідно до вимог Закону України “Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання”, обсяг спожитої послуги у будинку визначається як сума показань таких вузлів обліку. За рішенням співвласників багатоквартирного будинку розподіл здійснюється для кожної окремої частини будинку, обладнаної вузлом комерційного обліку послуг.</p> <p>Одиницею вимірювання обсягу спожитих споживачем послуг є куб. метр.</p>		
<p>16. Початок періоду виходу з ладу вузла комерційного обліку визначається: за даними електронного архіву - у разі отримання з нього інформації щодо дати початку періоду виходу з ладу вузла комерційного обліку; з дати, що настає за днем останнього періодичного огляду вузла комерційного обліку, - у разі відсутності електронного архіву.</p> <p>Кінцем періоду виходу з ладу вузла комерційного обліку є день прийняття на абонентський облік відремонтованого або заміненого вузла комерційного обліку.</p> <p>17. Початок періоду відсутності вузла комерційного обліку у зв'язку з його втратою визначається з дня, наступного за днем останнього дистанційного отримання показань, або з дня, наступного за днем останнього зняття його показань (в усіх інших випадках).</p> <p>Кінцем періоду відсутності вузла комерційного обліку у зв'язку з його втратою є дата прийняття на абонентський облік вузла комерційного обліку, встановленого на заміну втраченого.</p>	Не передбачено	Ущемлення інтересів споживачів через відсутність встановлення у договорах процедури обліку спожитих послуг у період виходу з ладу засобу обліку води та відновлення його роботи/відсутності засобу обліку води, що може призвести до стягнення зі споживачів необґрунтованої вартості послуг та, відповідно, додаткових фінансових витрат споживачів.
<p>18. На час відсутності вузла комерційного обліку у зв'язку з його ремонтом, проведенням перевірки засобів вимірювальної техніки, які є складовою частиною вузла обліку, комерційний облік ведеться розрахунково відповідно до Методики розподілу.</p> <p>Початок періоду відсутності вузла комерційного обліку у зв'язку з його ремонтом, перевіркою засобу вимірювальної техніки, який є</p>	5.11.Обсяг споживання наданих послуг для споживачів, у яких відсутні вузли розподільного обліку, здійснюється розрахунково відповідно до Методики розподілу між споживачами обсягів спожитих у будівлі комунальних послуг, затвердженої Мінрегіоном.	Відсутність у договорах такої умови, як визначення початку періоду відсутності вузла комерційного обліку може призвести до нарахування необґрунтованої плати за ненадані, надані не в повному обсязі, несвоєчасно або неналежної якості послуги, та, відповідно, додаткових фінансових витрат споживачів.

<p>складовою частиною вузла обліку, визначається з дати, наступної за днем розпломбування вузла комерційного обліку. Кінцем періоду відсутності вузла комерційного обліку у зв'язку з його ремонтом, перевіркою засобу вимірювальної техніки, який є складовою частиною вузла обліку, є день прийняття на абонентський облік.</p>		
<p>19. Зняття показань засобів вимірювальної техніки вузла (вузлів) комерційного обліку послуги здійснюється виконавцем щомісяця.</p> <p>20. У разі відсутності інформації про показання вузла (вузлів) комерційного обліку та/або недопущення споживачем виконавця до вузла (вузлів) комерційного обліку для зняття показань для визначення обсягу послуги, спожитої у будинку, приймається середньодобове споживання послуги за попередні 12 місяців, а в разі відсутності такої інформації - за фактичний час споживання послуги, але не менше 15 діб.</p> <p>Після відновлення надання показань вузлів комерційного обліку виконавець зобов'язаний провести перерозподіл обсягу спожитих послуг у будинку та перерахунок із споживачем.</p> <p>Перерозподіл обсягу спожитих послуг у будинку та перерахунок із споживачем проводиться у тому розрахунковому періоді, в якому отримано в установленому порядку інформацію про невідповідність обсягу розподілених послуг окремим споживачам, але не більше ніж за 12 розрахункових періодів.</p>	<p>Не передбачено</p>	<p>Відсутність прописаного в договорі строку надання показання вузлів розподільного обліку може призвести до зловживання виконавцем його правами.</p>
<p>21. Виконавець має право доступу до будівель, приміщень і споруд, у яких встановлено вузли комерційного обліку, для перевірки схоронності таких вузлів обліку, зняття показань засобів вимірювальної техніки, що є складовою вузла комерційного обліку, та періодичного огляду у порядку, визначеному статтею 29 Закону України "Про житлово-комунальні послуги" і цим договором.</p> <p>Періодичний огляд вузла (вузлів) комерційного обліку здійснюється виконавцем під час зняття показань. У разі дистанційного зняття показань періодичний огляд проводиться виконавцем не рідше ніж один раз на рік.</p> <p>Споживач повідомляє виконавцю про недовідки в роботі вузла комерційного обліку протягом п'яти робочих днів з дня їх виявлення засобами зв'язку, зазначеними в розділі "Реквізити виконавця" цього договору.</p>	<p>5.6. Виконавець має право доступу до будівель, приміщень і споруд, у яких встановлено вузли комерційного обліку, для проведення перевірки схоронності таких вузлів обліку та зняття показань.</p>	<p>Відсутність у договорах умов проведення перевірки схоронності та зняття показань з лічильника може призвести до ущемлення інтересів і прав споживачів, а також додаткових витрат споживачів на обслуговування, поточний, капітальний ремонт тощо.</p>

<p>Власник (співвласники) будівлі (багатоквартирного будинку) або його (їх) представники мають право доступу до місць установлення вузлів комерційного обліку для проведення перевірки схоронності та зняття показань. Перевірка проводиться у робочий час у присутності представника виконавця, управителя або відповідальної особи за збереження і цілісність вузлів комерційного обліку. Втручання в роботу вузла комерційного обліку заборонено.</p> <p>23. Зняття виконавцем показань вузлів обліку за допомогою систем дистанційного зняття показань може здійснюватися без присутності споживача або його представника.</p> <p>У такому разі виконавець зобов'язаний забезпечити можливість самостійного (без додаткового звернення до виконавця в кожному окремому випадку) ознайомлення з показаннями: вузла комерційного обліку - шляхом опублікування на веб-сайті виконавця, зазначення в рахунках на оплату послуг та/або через електронну систему обліку розрахунків споживачів;</p> <p>вузла розподільного обліку - шляхом повідомлення в рахунку на оплату послуги та/або через електронну систему обліку розрахунків споживача.</p> <p>24. У разі ненадання споживачем виконавцю у визначений сторонами строк показань вузла (вузлів) розподільного обліку, якщо такі показання зобов'язаний знімати споживач для цілей визначення обсягу послуг, спожитих споживачем, протягом трьох місяців приймається середньодобове споживання таким споживачем послуг за попередні 12 місяців, а в разі відсутності такої інформації - за фактичний час споживання послуг, але не менше 15 діб.</p> <p>У разі відсутності інформації про показання вузлів розподільного обліку та/або недопущення споживачем виконавця до відповідного вузла обліку для зняття показань засобів вимірювальної техніки після закінчення тримісячного строку з дня недопуску виконавець зобов'язаний здійснювати розрахунки з таким споживачем як із споживачем, приміщення якого не оснащені вузлами розподільного обліку.</p> <p>Після відновлення надання показань вузлів обліку споживачем виконавець зобов'язаний провести перерозподіл спожитих послуг у будинку та перерахунок.</p>		
---	--	--

<p>Перерозподіл обсягів спожитих послуг у будинку та перерахунок із споживачем проводиться у тому розрахунковому періоді, в якому було отримано в установленому порядку інформацію про невідповідність обсягу розподілених послуг окремим споживачам обсягу, необхідному для розподілу, але не більш як за 12 розрахункових періодів.</p> <p>25. Виконавець здійснює обслуговування та заміну вузла (вузлів) комерційного обліку, зокрема його огляд, опломбування/розпломбування, ремонт (у тому числі з демонтажем, транспортуванням і монтажем) та періодичну перевірку засобу вимірювальної техніки, який є складовою частиною вузла комерційного обліку, за рахунок плати за абонентське обслуговування.</p> <p>26. Заміна і обслуговування, зокрема огляд, опломбування/розпломбування, ремонт (у тому числі з демонтажем, транспортуванням і монтажем) та періодична перевірка вузла (вузлів) розподільного обліку, здійснюються за рахунок споживача.</p> <p>27. Виконавець повідомляє споживачу про час та дату контрольного зняття показань засобів вузла (вузлів) розподільного обліку не менше ніж за 15 днів у спосіб. (спосіб повідомлення зазначається виконавцем)</p> <p>28. Перевірка засобів вимірювальної техніки, які є складовою частиною вузла (вузлів) комерційного обліку, здійснюється відповідно до Порядку подання засобів вимірювальної техніки на періодичну перевірку, обслуговування та ремонт, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 8 липня 2015 р. № 474 (Офіційний вісник України, 2015 р., № 55, ст. 1803).</p>		
<p>29. Споживач вносить однією сумою плату виконавцю, яка складається з: - плати за послугу, визначеної відповідно до Правил надання послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 5 липня 2019 р. № 690 (Офіційний вісник України, 2019 р., № 63, ст. 2194), - в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 2 лютого 2022 р. № 85, та Методики розподілу, що розраховується виходячи з розмірів на послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення та обсягу спожитих</p>	<p>4.4. Плата за послуги складається з: -плати за послугу, що розраховується виходячи з розміру затверджених тарифів на послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення; -обсягу спожитої комунальної послуги, а саме обсяг різниці між загальним обсягом спожитої холодної води у будівлі, та між сумарним обсягом спожитої холодної води за показанням вузлів розподільного обліку у приміщеннях (за наявності у</p>	<p>Невідповідність положень може призвести до нарахування необгрунтованої плати за послуги</p>

<p>послуг або за нормами споживання, встановленими органом місцевого самоврядування, до встановлення вузла комерційного обліку;</p> <p>- плати за абонентське обслуговування в розмірі, визначеному виконавцем, але не вище граничного розміру, визначеного Кабінетом Міністрів України, інформація про яку розміщується на офіційному веб-сайті органу місцевого самоврядування та/або веб-сайті виконавця.</p>	<p>будинку вузла комерційного обліку води).</p> <p>- плати за абонентське обслуговування, граничний розмір якої визначається Кабінетом Міністрів України.</p>	
<p>32. Виконавець формує та надає споживачу рахунок на оплату спожитих послуг не пізніше ніж за десять днів до граничного строку внесення плати за спожиту послугу. Рахунок надається на паперовому носії. На вимогу або за згодою споживача рахунок може надаватися в електронній формі, зокрема за допомогою доступу до електронних систем обліку розрахунків споживачів.</p> <p>33. Споживач здійснює оплату за цим договором щомісяця не пізніше останнього числа місяця, що настає за розрахунковим періодом, що є граничним строком внесення плати за спожиті послуги.</p> <p>35. Під час здійснення оплати споживач зобов'язаний зазначити розрахунковий період, за який вона здійснюється, та призначення платежу (плата виконавцю, сплата пені, штрафів).</p> <p>У разі коли споживачем не визначено розрахунковий період або коли за зазначений споживачем період виникла переплата, виконавець має право зарахувати такий платіж (його частину в розмірі переплати) в рахунок заборгованості споживача за минулі розрахункові періоди у разі її наявності (за винятком погашення пені та штрафів, нарахованих споживачеві), а у разі відсутності такої заборгованості - в рахунок майбутніх платежів споживача починаючи з найближчих періодів від дати здійснення платежу.</p> <p>36. У разі коли споживач вніс плату виконавцю за розрахунковий період не в повному обсязі або більшому, ніж зазначено в рахунку, обсязі, виконавець здійснює зарахування коштів згідно з призначенням платежу, за відсутності призначення платежу - у такому порядку:</p> <p>у першу чергу - в рахунок плати за послуги;</p> <p>у другу чергу - в рахунок плати за абонентське обслуговування.</p> <p>37. Споживач не звільняється від оплати послуг, отриманих ним до укладення цього договору.</p> <p>38. Плата за послуги не нараховується за час перерв, визначених частиною</p>	<p>Не передбачено</p>	<p>Відсутність у договорі положень щодо формування рахунків та порядку їх оплати може призвести до нарахування необґрунтованої плати за послуги</p>

першою статті 16 Закону України “Про житлово-комунальні послуги”.		
<p>39. Споживач має право:</p> <p>2) без додаткової оплати одержувати від виконавця засобами зв'язку, зазначеними в розділі “Реквізити виконавця” цього договору, інформацію про ціни/тарифи на послуги, загальний розмір місячного платежу, структуру цін/тарифів на послуги, норми споживання та порядок надання послуг, а також про їх споживчі властивості у строк, визначений Законом України “Про доступ до публічної інформації”;</p> <p>4) на усунення протягом 50 годин, якщо інше не визначено законодавством, виявлених недоліків у наданні послуг;</p> <p>6) отримувати від виконавця неустойку (штраф) у розмірі 0,01 відсотка вартості середньодобового споживання послуг, визначеної за попередні 12 місяців (якщо попередніх місяців нараховується менш як 12 - за фактичний час споживання послуг, але не менше 15 днів), за кожен день ненадання послуг, надання їх не в повному обсязі або неналежної якості (крім нормативних строків проведення аварійно-відновних робіт або періоду, протягом якого відбувалася ліквідація або усунення виявлених неполадок, пов'язаних з отриманням послуг, що виникли з вини споживача);</p> <p>7) на перевірку кількості та якості послуг в установленому законодавством порядку;</p> <p>8) скласти та підписувати акти-претензії у зв'язку з порушенням порядку надання послуг, зміною їх споживчих властивостей та перевищенням строків проведення аварійно-відновних робіт;</p> <p>9) без додаткової оплати отримувати від виконавця на зазначений споживачем засіб зв'язку детальний розрахунок розподілу обсягу спожитої послуги між споживачами будинку у строк, визначений Законом України “Про доступ до публічної інформації”;</p> <p>10) без додаткової оплати отримувати на зазначений споживачем засіб зв'язку інформацію про проведені виконавцем нарахування плати за послуги (з розподілом за періодами та видами нарахувань) та отримані від споживача платежі у строк, визначений Законом України “Про доступ до публічної інформації”;</p> <p>11) на неоплату вартості послуг у разі їх невикористання (за відсутності приладів обліку) за період тимчасової відсутності в житловому приміщенні (іншому об'єкті нерухомого майна)</p>	<p>6.1. Споживач має право:</p> <p>6.1.8. інші права, передбачені Правилами надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 №690.</p>	<p>Відсутність у договорах законодавчо встановлених прав споживачів може призвести до ущемлення інтересів споживачів, неможливості отримання компенсаційних виплат чи позбавлення можливості вчасного отримання послуг.</p>

<p>споживача та інших осіб понад 30 календарних днів за умови надання виконавцю заяви та документального підтвердження (зокрема, довідки з місця тимчасового проживання, роботи, лікування, навчання, проходження військової служби (у тому числі отримані в іноземній державі), відбування покарання тощо, іншого документа, що підтверджує право на виїзд з України чи в'їзд в Україну у відповідний період часу) в електронній або паперовій формі відповідно до умов договору;</p> <p>12) звертатися до суду у разі порушення виконавцем умов цього договору.</p>		
<p>42. Виконавець зобов'язаний:</p> <p>1) забезпечувати своєчасність надання, безперервність і відповідну якість послуг згідно із законодавством та умовами договорів, зокрема шляхом створення системи управління якістю відповідно до національних або міжнародних стандартів;</p> <p>2) вживати заходів до забезпечення питною водою у разі порушення функціонування систем централізованого водопостачання та водовідведення (аварійні ситуації);</p> <p>3) вирішувати питання, пов'язані з порушенням функціонування систем централізованого водопостачання та водовідведення (аварійні ситуації), відповідно до плану оперативних дій із забезпечення споживачів питною водою у відповідному населеному пункті (районі);</p> <p>4) подавати воду для протипожежних потреб;</p> <p>5) забезпечити надійне постачання послуг відповідно до умов цього договору;</p> <p>6) без додаткової оплати надавати споживачу в установленому законодавством порядку необхідну інформацію про ціни/тарифи, загальну вартість місячного платежу, структуру цін/тарифів, норми споживання та порядок надання послуг, їх споживчі властивості, а також іншу інформацію, передбачену законодавством;</p> <p>7) своєчасно проводити підготовку об'єктів, що забезпечують надання послуг та перебувають у його власності (користуванні), до експлуатації в осінньо-зимовий період;</p> <p>8) розглядати у визначений законодавством строк претензії та скарги споживача і проводити відповідні перерахунки розміру плати за послуги в разі їх ненадання, надання не в повному обсязі, несвоєчасно або неналежної якості, а також в інших випадках, визначених цим договором;</p>	<p>6.4. Виконавець зобов'язаний:</p> <p>6.4.1. забезпечувати виробництво та постачання Споживачеві питної води відповідно до умов Договору;</p> <p>6.4.2. готувати та укладати із Споживачем договори з визначенням відповідальності за дотримання їх умов;</p> <p>6.4.3. вживати заходів до ліквідації аварії, усунення порушень якості послуг у строки, встановлені законодавством;</p> <p>6.4.4. своєчасно проводити за власний рахунок роботи з усунення виявлених неполадок, пов'язаних з наданням послуг, що виникли з його вини;</p> <p>6.4.5. інформувати Споживача про намір зміни тарифів на послуги відповідно до законодавства;</p> <p>6.4.6. інші зобов'язання передбачені Правилами.</p>	<p>Відсутність у договорі зазначених обов'язків виконавця послуг може призвести до звуження кола обов'язків виконавця послуг та тим самим ущемлення інтересів споживачів</p>

8¹) здійснювати перерахування розміру нарахованої плати за послуги та/або ненарахування її для споживача протягом періоду тимчасової відсутності в житловому приміщенні (іншому об'єкті нерухомого майна) споживача та інших осіб за умови отримання заяви та документального підтвердження відповідно до умов договору;

9) вживати заходів до ліквідації аварій, усунення порушень якості послуг, що сталися з вини виконавця або на об'єктах, що забезпечують надання послуг та перебувають у його власності (користуванні), в строки, встановлені законодавством;

10) вишлачувати споживачу штраф за перевищення встановлених строків проведення аварійно-відновних робіт на об'єктах, що забезпечують надання послуг та перебувають у його власності (користуванні), у розмірі, визначеному цим договором;

11) своєчасно реагувати на виклики споживача, підписувати акти-претензії, вести облік вимог (претензій) споживача у зв'язку з порушенням порядку надання послуг;

12) своєчасно та за власний рахунок проводити роботи з усунення виявлених неполадок, пов'язаних з наданням послуг, що виникли з його вини;

13) інформувати споживачів про намір зміни цін/тарифів на комунальні послуги відповідно до законодавства;

14) здійснювати розподіл загальнобудинкового обсягу послуг між співвласниками багатоквартирного будинку в порядку, передбаченому законодавством та цим договором;

15) контролювати дотримання установлених міжпівірочних інтервалів для засобів вимірювальної техніки, які є складовою частиною вузла комерційного та розподільного обліку;

16) протягом п'яти робочих днів надсилати управителю або відповідним виконавцям скарги споживачів щодо надання комунальних послуг у разі, коли вирішення таких питань належить до повноважень управителя або інших виконавців послуг;

17) самостійно протягом місяця, що настає за розрахунковим періодом, здійснювати перерахунок вартості послуг за весь період їх ненадання, надання не в повному обсязі або неналежної якості відповідно до порядку, визначеного Кабінетом Міністрів України, а також сплачувати споживачеві неустойку (штраф) у

розмірі 0,01 відсотка середньодобової вартості споживання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, визначеної за попередні 12 місяців (якщо попередніх місяців нараховується менш як 12 - за фактичний час споживання послуг), за кожен день ненадання послуг, надання їх не в повному обсязі або неналежної якості (за виключенням нормативних строків проведення аварійно-відновних робіт або періоду, протягом якого відбувалися ліквідація або усунення виявлених неполадок, пов'язаних з отриманням послуг, що виникли з вини споживача).		
--	--	--

- (73) Аналогічні до умов діючих договорів, зазначених у Таблиці 3, умови викладені і в інших діючих договорах, укладених ДКП «Тепловодоканал» протягом лютого 2022 року – I півріччя 2024 року зі споживачами щодо надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.
- (74) Листом від 28.01.2025 №28 (вх. №72-01/195 від 28.01.2025) ДКП «Тепловодоканал» повідомило Відділення про те, що 11.07.2023 року на сайті Новодністровської міської ради (<https://novod-rada.gov.ua/news/1689064227/>) Підприємство опублікувало публічну пропозицію (оферту) про укладення Індивідуального договору про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення для споживачів (співвласників, користувачів) житлових приміщень в багатоквартирному будинку.
- (75) За результатом аналізу наданої копії вищезазначеного Індивідуального договору виявлено невідповідності Типовому індивідуальному договору про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, затвердженому Постановою № 690 (зі змінами):

Умови типового індивідуального договору про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення:	Умови Індивідуального договору, розміщеного на сайті Новодністровської міської ради	Наслідки невідповідності умовам Типовому договору
27. Виконавець повідомляє споживачеві про час та дату контрольного зняття показань засобів вузлів розподільного обліку не менше ніж за 15 днів у спосіб (спосіб зазначається виконавцем).	17. Для отримання доступу до вузлів розподільного обліку в багатоквартирному будинку, Виконавець повідомляє споживачеві про час та дату контрольного зняття показань вузлів обліку за 5 днів наступним способом: за телефоном, та/або шляхом розміщення на веб- сайті Виконавця у відповідному розділі, та/або шляхом розміщення на інформаційній Дошці біля будинку.	Обмеження терміну повідомлення споживачеві про час та дату контрольного зняття показань засобів вузлів розподільного обліку може призвести до ущемлення інтересів споживачів.
29. Споживач вносить однією сумою плату виконавцю, яка складається з: - плати за послугу, визначеної відповідно до Правил надання послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 5 липня 2019 р. № 690 (Офіційний вісник України,	24. Споживач щомісячно вносить виконавцю дві плати, які складаються з: -плати за послугу, що розраховується виходячи з розміру затверджених тарифів на послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення	Невідповідність положень щодо порядку оплати послуг, може призвести до нарахування необгрунтованої плати за послуги чи нарахування пені.

<p>2019 р., № 63, ст. 2194), - в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 2 лютого 2022 р. № 85, та Методики розподілу, що розраховується виходячи з розмірів на послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення та обсягу спожитих послуг або за нормами споживання, встановленими органом місцевого самоврядування, до встановлення вузла комерційного обліку;</p> <p>- плати за абонентське обслуговування в розмірі, визначеному виконавцем, але не вище граничного розміру, визначеного Кабінетом Міністрів України, інформація про яку розміщується на офіційному веб-сайті органу місцевого самоврядування та/або веб-сайті виконавця.</p>	<p>-обсягу спожитої комунальної послуги, а саме обсяг різниці між загальним обсягом спожитої холодної води у будівлі, та між сумарним обсягом спожитої холодної води за показаннями вузлів розподільного обліку у приміщеннях.</p>	
<p>33. Споживач здійснює оплату за цим договором щомісяця не пізніше останнього числа місяця, що настає за розрахунковим періодом, що є граничним строком внесення плати за спожиті послуги.</p>	<p>27. Споживач здійснює оплату за цим договором щомісяця не пізніше 5-го числа місяця, що настає за розрахунковим періодом, що є граничним строком внесення плати за спожиту послугу.</p>	<p>Обмеження споживача у терміні оплати послуг може призвести до нарахування необґрунтованої плати за послуги чи пені.</p>
<p>39. Споживач має право на:</p> <p>11) несплату вартості послуг у разі їх невикористання (за відсутності приладів обліку) за період тимчасової відсутності в житловому приміщенні (іншому об'єкті нерухомого майна) споживача та інших осіб понад 30 календарних днів за умови надання виконавцю заяви та документального підтвердження (зокрема, довідки з місця тимчасового проживання, роботи, лікування, навчання, проходження військової служби (у тому числі отримані в іноземній державі), відбування покарання тощо, іншого документа, що підтверджує право на виїзд з України чи в'їзд в Україну у відповідний період часу) в електронній або паперовій формі відповідно до умов договору.</p>	<p>36. Споживач має право на:</p> <p>10) несплату вартості послуг у разі їх невикористання (за відсутності засобів розподільного обліку) за період тимчасової відсутності в житловому приміщенні (іншому об'єкті нерухомого майна) багатоквартирного будинку та/або індивідуальному (садибному) житловому будинку споживача та інших осіб понад 30 календарних днів за умови надання документу, що підтверджує факт відсутності одного або декількох членів сім'ї, не пізніше 12 розрахункових періодів після закінчення тимчасової відсутності.</p>	<p>Обмеження споживача у терміні підтверджує факт відсутності одного або декількох членів сім'ї може призвести до ущемлення інтересів споживачі та подальшого нарахування за послуги, які не були використані.</p>
<p>39. Споживач має право на:</p> <p>9) без додаткової оплати отримувати від виконавця на зазначений споживачем засіб зв'язку детальний розрахунок розподілу обсягу спожитих послуг між споживачами будинку у строк, визначений Законом України «Про доступ до публічної інформації»;</p> <p>10) без додаткової оплати отримувати на зазначений споживачем засіб зв'язку інформацію про проведені виконавцем нарахування плати за послуги (за періодами та видами нарахувань) та отримані від споживача платежі у строк, визначений Законом України «Про доступ до публічної інформації».</p>	<p>36. Споживач має право на:</p> <p>14) отримання без додаткової оплати від виконавця детального розрахунку розподілу обсягу спожитих послуг між споживачами багатоквартирного будинку;</p> <p>15) отримання без додаткової оплати інформації про проведені виконавцем нарахування плати за послуги (за періодами та видами нарахувань) та отримані від споживача платежі, а також інформацію щодо складових плати у наданих рахунках.</p>	<p>Відсутність у договорах законодавчо встановлених строків може призвести до позбавлення можливості вчасного отримання послуг.</p>

39. Споживач має право на: 4) на усунення протягом 50 годин, якщо інше не визначене законодавством, виявлених недоліків у наданні послуг.	Не передбачено	Відсутність у договорі зазначених обов'язків виконавця послуг може призвести до звуження кола обов'язків виконавця послуг та тим самим ущемлення інтересів споживачів.
21. Виконавець має право доступу до будівель, приміщень і споруд, у яких встановлено вузли комерційного та розподільчого обліку для проведення перевірки схоронності таких вузлів обліку, заняття показань засобів вимірювальної техніки, що є складовою вузла комерційного обліку, та періодичного огляду у порядку, визначеному статтею 29 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» і цим договором.	14. Виконавець має право доступу до будівель, приміщень і споруд, у яких встановлено вузли комерційного та розподільчого обліку для проведення перевірки схоронності таких вузлів обліку та заняття показань.	Відсутність у договорах порядку проведення перевірки схоронності та зняття показань з лічильника може призвести до ущемлення інтересів і прав споживачів.
Не передбачено	37. Споживач зобов'язаний: 13) письмово шляхом подання заяви інформувати виконавця про зміну власника житлового приміщення (іншого об'єкта нерухомого майна) та про фактичну кількість осіб, які постійно проживають у житловому приміщенні споживача, протягом 10 календарних днів з дня настання такої зміни.	Невідповідність положень може призвести до додаткових витрат споживача
42. Виконавець зобов'язаний: 4) подавати воду для протипожежних потреб 8 ¹)здійснювати перерахування розміру нарахованої плати за послуги та/або ненарахування її для споживача протягом періоду тимчасової відсутності в житловому приміщенні (іншому об'єкті нерухомого майна) споживача та інших осіб за умови отримання заяви та документального підтвердження відповідно до умов договору	Не передбачено	Відсутність у договорах положень може призвести до ущемлення інтересів і прав споживачів, а також до необгрунтованих нарахувань, які їм доведеться сплатити.

- (76) Таким чином, ДКП «Тепловодоканал», виклавши умови договорів зі споживачами про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, що є діючими у редакціях, які не відповідають умовам Типових договорів, затверджених Постановою № 690 (зі змінами) звузило коло прав споживачів та обов'язків виконавця послуг, а також його відповідальності за порушення умов цих договорів.
- (77) Зазначене одночасне звуження прав споживачів та звуження обов'язків виконавця послуг може ускладнити споживачу доведення факту порушення виконавцем порядку надання послуг та може ускладнити отримання споживачем від виконавця послуг перерахунку вартості послуг за весь період їх ненадання, надання не в повному обсязі або неналежної якості, а також отримання компенсаційних виплат.
- (78) Відповідно пункту 5 Правил № 690, послуги надаються споживачу згідно з умовами типового договору про надання послуг, що укладається з урахуванням особливостей, визначених Законом України «Про житлово-комунальні послуги», та вимогами цих Правил.
- (79) Згідно з підпунктом 5 пункту 50 Правил № 690 виконавець послуг зобов'язаний готувати, укладати та переукладати із споживачем договір відповідно до обраної співвласниками моделі договірних відносин.

- (80) У відповідності до абзацу четвертого частини четвертої статті 179 Господарського кодексу України (далі – ГК) при укладенні господарських договорів сторони можуть визначати зміст договору на основі типового договору, затвердженого Кабінетом Міністрів України, чи у випадках, передбачених законом, іншим органом державної влади, коли сторони не можуть відступати від змісту типового договору, але мають право конкретизувати його умови.
- (81) Статтею 184 ГК регламентовано, зокрема, що укладення господарських договорів на основі типових договорів повинно здійснюватися з додержанням умов, передбачених статтею 179 цього Кодексу, не інакше як шляхом викладення договору у вигляді єдиного документа та відповідно до правил, встановлених нормативно-правовими актами щодо застосування типового договору.
- (82) Отже, ДКП «Тепловодоканал» повинно було укладати договори з індивідуальними споживачами про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення відповідно до Типових договорів, затверджених Постановою № 690 (зі змінами) не відступаючи від його змісту, не зменшуючи обсягів прав індивідуального споживача та власної відповідальності за порушення умов цього договору.
- (83) З огляду на зазначене, дії ДКП «Тепловодоканал», які полягають в укладенні зі споживачами з 04.02.2022 договорів про надання послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, що є діючими, які не відповідають умовам Типових договорів, затверджених Постановою № 690 (зі змінами), можуть призвести до ущемлення прав та інтересів споживачів.

6. АНТИКОНКУРЕНТНІ НАСЛІДКИ ДІЙ ДКП «ТЕПЛОВОДОКАНАЛ»

- (84) Відповідно до частини першої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживанням монополієм (домінуючим) становищем на ринку є дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монополієне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (85) ДКП «Тепловодоканал», зменшивши обсяги прав споживача та власної відповідальності, уклало договори зі споживачами про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, що є діючими, в редакції, яка не відповідає редакції Типових договорів, затверджених Постановою № 690 (зі змінами), що може призвести до ущемлення інтересів споживачів.
- (86) Така поведінка ДКП «Тепловодоканал» є можливою лише внаслідок відсутності вибору для споживачів інших виконавців послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.
- (87) З огляду на зазначене, завдяки ринковій владі ДКП «Тепловодоканал» має можливість нав'язувати споживачам умови договорів, які не передбачені нормами чинного законодавства, для можливості отримання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, що, в тому числі, може мати наслідком обмеження прав та ущемлення інтересів споживачів цих послуг.
- (88) Така поведінка притаманна саме монополієному утворенню, оскільки у взаємовідносинах із суб'єктом господарювання, що має монополієну владу, споживачі його послуг знаходяться з ним у нерівних умовах, змушені погоджуватись на всі вимоги та умови для можливості отримання послуг та фактично позбавлені захисту своїх прав та законних інтересів.

7. НЕМОЖЛИВІСТЬ ВЧИНЕННЯ ДІЙ ДКП «ТЕПЛОВОДОКАНАЛ» ЗА УМОВ ІСНУВАННЯ ЗНАЧНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ НА РИНКУ

- (89) Наявність у суб'єкта господарювання монополієного (домінуючого) становища на ринку не є протиправним, однак такий суб'єкт господарювання має усвідомлювати можливість

певного обмеження своєї діяльності з точки зору дотримання законодавства про захист економічної конкуренції, визначати свою поведінку на основі пріоритету прав споживачів та у будь-якому разі не створювати умови, які породжують або можуть породжувати порушення їх прав та ущемлення інтересів.

- (90) Унаслідок вчинення ДКП «Тепловодоканал» дій, які полягають в укладенні зі споживачами договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, що є діючими, в редакції, яка не відповідає умовам Типових договорів, затверджених Постановою № 690 (зі змінами), тим самим зменшивши обсяги прав споживачів та власної відповідальності, його привабливість для споживачів могла б різко зменшитися і тому, за умов існування значної конкуренції на ринку, необхідною ознакою якої відповідно до абзацу другого статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» є можливість вибору у споживачів, Підприємство істотно втратило б свою ринкову частку та, як наслідок, прибуток.

8. ВИСНОВОК

- (91) Відповідно до частини першої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживанням монополієм (домінуючим) становищем на ринку є дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монополієне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (92) Відповідно до частини третьої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживання монополієм (домінуючим) становищем на ринку забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом.
- (93) Зловживання монополієм (домінуючим) становищем за умовами пункту 2 статті 50 цього Закону визнається порушенням законодавства про захист економічної конкуренції.
- (94) Враховуючи, що ДКП «Тепловодоканал» протягом 04.02.2022 року – 2024 років на ринках послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в територіальних (географічних) межах міста Новодністровськ, де розташовані діючі водопровідно-каналізаційні мережі, які належать або використовуються (експлуатуються) ДКП «Тепловодоканал», має ознаки монополієного (домінуючого) становища, його дії, які полягають в укладенні зі споживачами договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, що є діючими, які не відповідають умовам Типових договорів, затверджених Постановою № 690 (зі змінами), містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монополієм (домінуючим) становищем на ринку, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринках послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.
- (95) Згідно з частиною першою статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» органи Антимонопольного комітету України мають право надавати рекомендації органам влади, органам місцевого самоврядування, органам адміністративно-господарського управління та контролю, суб'єктам господарювання, об'єднанням стосовно припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, усунення причин виникнення цих порушень і умов, що їм сприяють.

Враховуючи вищевикладене, з метою припинення дій, що містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, на підставі статей 7, 12¹, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктів 3, 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23 лютого

2001 року №32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30 березня 2001 року за №291/5482 (зі змінами), адміністративна колегія Південно-західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, -

РЕКОМЕНДУЄ:

1. Державному комунальному підприємству Управління «Тепловодоканал» (*інформація, доступ до якої обмежено*) припинити дії, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, викладені у цих рекомендаціях, зокрема шляхом:

- укладення зі споживачами договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у відповідності до вимог чинної редакції типових договорів про надання послуг з централізованого водопостачання, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 690 «Про затвердження Правил надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення і типових договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення» (зі змінами);

- інформування споживачів, з якими укладено договори про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, умови яких не відповідають типовим договорам, про можливість переукладання та/або внесення змін у відповідності до типових договорів.

Про результати розгляду цих рекомендацій та здійснені заходи необхідно повідомити Відділення у 30 денний строк з дня їх одержання.

Відповідно до частини другої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органами чи особами, яким вони надані.

Частиною третьою статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачено, що за умови виконання положень рекомендацій у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито відповідних заходів для усунення наслідків порушення, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається.

**Голова адміністративної колегії
Голова Відділення**

Олег ФЕДОРЧУК